

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Владислав Лесюк 1998 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2020 році Полтавську державну аграрну академію за спеціальністю 073 «Менеджмент», аспірант кафедри економіки та міжнародних економічних відносин у Полтавському державному аграрному університеті, Міністерства освіти і науки України, м. Полтава, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Економіка».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Полтавського державного аграрного університету, Міністерства освіти і науки України, м. Полтава від «27» травня 2025 року № 194 у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради - Дмитро Дячков, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної, директор Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій Полтавського державного аграрного університету.

Рецензентів - Людмила Березіна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського державного аграрного університету;

Олена Вараксіна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету.

Офіційних опонентів - Володимир Россоха, доктор економічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу економіки аграрного виробництва Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»;
Наталя Трусова, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного,

на засіданні «4» серпня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Владиславу Лесюку на підставі публічного захисту дисертації «Оцінка і забезпечення економічної ефективності та конкурентоспроможності аграрних підприємств» за спеціальністю 051 «Економіка».

Дисертацію виконано у Полтавському державному аграрному університеті, Міністерства освіти і науки України, м. Полтава.

Науковий керівник Петро Макаренко, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського державного аграрного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертаційна робота написана українською мовою, містить вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел із 314 найменувань та 30 додатків. Основний текст дисертації викладено на 194 сторінках, що містять 92 таблиці та 33 рисунки. Дисертація відповідає пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 38 наукових публікацій за темою дисертації, з них 1 – у колективній монографії; 1 – у науковому фаховому виданні України категорії А; 4 – у наукових фахових виданнях України категорії Б; 32 – у збірниках тез доповідей за підсумками наукових конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Стаття у монографії:

1. Лесюк В. С. Забезпечення економічної ефективності аграрних підприємств в умовах формування сталої біоекономіки. *Зелена трансформація та стала біоекономіка* : монографія. Київ : КНУТД, 2024. С. 264–300.

*Стаття у науковому фаховому виданні України категорії А,
яке індексується в міжнародних наукометричних базах:*

2. Kalinichenko O., Kulyk M., Lesiuk V. Economic and energy efficiency of resource-saving technology for switchgrass cultivation. *Agricultural and Resource Economics*. 2024. Vol. 10, No. 2. P. 31–51. <https://doi.org/10.51599/are.2024.10.02.02>. (Особистий внесок здобувача: запропоновано методичку оцінювання економічної ефективності та проведено оцінку економічної ефективності).

*Статті у наукових фахових виданнях України категорії Б,
які індексуються в міжнародних наукометричних базах:*

3. Лесюк В. С. Оцінка конкурентоспроможності в контексті забезпечення економічної ефективності аграрних підприємств. *Економічний простір*. 2024. № 191. С. 512–518. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/192-10>.

4. Лесюк В. С. Основні підходи до оцінки економічної ефективності аграрних підприємств. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2023. № 12 (80). Т. 1. С. 129–136. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-12-9453>.

5. Лесюк В. С. Економічна ефективність логістичної діяльності аграрних підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 23. С. 74–81. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.23.74>.

6. Лесюк В. С. Забезпечення економічної ефективності управління персоналом аграрних підприємств. *Агросвіт*. 2021. № 21–22. С. 97–104. <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2021.21.97>.

Праці апробаційного характеру:

7. Лесюк В. С. Визначення та оцінка ключових показників конкурентного середовища аграрних підприємств. *Реалії та перспективи соціально-економічного розвитку під час війни* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Черкаси, 8 листопада 2024 р.). Черкаси, 2024. С. 24–26.

8. Лесюк В. С. Економічна ефективність аграрних підприємств крізь призму рентабельності. *Наука та освіта як фактори соціально-економічного розвитку* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 29 жовтня 2024 р.). Чернігів, 2024. С. 104–106.

9. Лесюк В. С. Економіко-математичне моделювання при аналізі економічної ефективності аграрних підприємств. *Інформаційні технології в агробізнесі та аграрній освіті* : тези доповідей XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дніпро, 24–26 квітня 2024 р.). Дніпро, 2024. С. 15–16.

10. Лесюк В. С. Оцінка основних показників економічної ефективності виробництва продукції тваринництва. *Відновлення та інноваційний розвиток тваринництва в умовах сучасних викликів* : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції науковців, викладачів та аспірантів (м. Харків, 23–24 квітня 2024 р.). Харків, 2024. С. 99–101.

11. Лесюк В. С. Роль інвестицій у підвищенні економічної ефективності аграрних підприємств України. *Ефективність інвестиційної діяльності: перспективний підхід* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 22 березня 2024 р.). Львів-Торунь, 2024. С. 37–40.

12. Лесюк В. С. Значення рівня рентабельності як показника, що демонструє економічну ефективність. *Ефективне управління як двигун фінансово-економічного розвитку* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 17 грудня 2023 р.). Суми, 2023. С. 23–24.

13. Лесюк В. С. Вплив війни на конкурентоспроможність аграрних підприємств України. *Наука та освіта в умовах викликів сьогодення* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 16 грудня 2023 р.). Чернігів, 2023. С. 316–317.

14. Лесюк В. С. Конкурентоспроможність як запорука успішної діяльності аграрних підприємств. *Стратегічні орієнтири розвитку науки, освіти, технологій та суспільства* : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 12 грудня 2023 р.). Полтава, 2023. С. 20–21.

15. Лесюк В. С. Забезпечення економічної ефективності виробництва продукції тваринництва. *Перспективи розвитку науки, освіти і технологій в Україні та світі* : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Житомир, 11 грудня 2023 р.). Житомир, 2023. С. 12–13.

16. Лесюк В. С. Особливості господарської діяльності аграрних підприємств у конкурентному середовищі. *Проблеми та перспективи розвитку науки, освіти, технологій і суспільства* : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 29 листопада 2023 р.). Кропивницький, 2023. Ч. 2. С. 25–26.

17. Лесюк В. С. Основні аспекти забезпечення економічної конкуренції в Україні. *Наука, освіта, технології і суспільство в умовах глобалізації* : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Біла Церква, 10 червня 2023 р.). Біла Церква, 2023. Ч. 1. С. 25–26.
18. Лесюк В. С. Критерії та показники вираження ефективності діяльності підприємства. *Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів та права: теорія та практика* : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кременчук, 9 червня 2023 р.). Кременчук, 2023. С. 17–18.
19. Лесюк В. С. Трактуювання сутності господарської діяльності на законодавчому рівні України. *Актуальні проблеми економіки, фінансів та права в умовах сучасних викликів* : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, (м. Полтава, 30 травня 2023 р.). Полтава, 2023. Ч. 1. С. 17–19.
20. Лесюк В. С. Значення управління економічною ефективністю діяльності підприємств. *Актуальні проблеми економіки, фінансів, менеджменту і права* : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Житомир, 2 грудня 2022 р.). Житомир, 2022. Ч. 1. С. 29–30.
21. Лесюк В. С. Забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств як частина зовнішньоекономічної політики України. *Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти* : збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ужгород, 30 листопада 2022 р.). Ужгород, 2022. С. 203–205.
22. Лесюк В. С. Особливості економічної ефективності виробництва продукції рослинництва. *Тенденції розвитку та виклики сучасній аграрній науці й освіті, за змінних кліматичних та політичних умов* : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної онлайн конференції (м. Київ, 28–30 листопада 2022 р.). Київ, 2022. С. 80–82.
23. Лесюк В. С. Проблеми підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств України. *Актуальні питання економіки, обліку, фінансів та права: теорія і практика* : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Умань, 25 листопада 2022 р.). Умань, 2022. Ч. 2. С. 27–28.
24. Лесюк В. С. Забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств під час інтеграції України в глобальний економічний простір. *Проблеми та перспективи розвитку економіки: світові та національні аспекти* : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 18 листопада 2022 р.). Одеса, 2022. С. 272–274.
25. Лесюк В. С. Статистична звітність як чинник забезпечення економічної ефективності аграрних підприємств. *Обліково-фінансова наука і практика: пріоритети розвитку та місія у воєнний час* : матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 16 листопада 2022 р.). Київ, 2022. С. 211–213.
26. Лесюк В. С. Передумови залучення інвестицій для забезпечення економічної ефективності аграрних підприємств. *Інноваційні наукові дослідження в умовах світових змін* : матеріали науково-практичної конференції (м. Вінниця, 29–30 квітня 2022 р.). Херсон, 2022. С. 88–90.
27. Лесюк В. С. Формування конкурентоспроможності як частина ефективного розвитку аграрних підприємств. *Актуальні проблеми сучасної науки* : збірник IX Міжнародної науково-практичної конференції викладачів та студентів Навчально-наукового інституту фізики, математики, економіки та інноваційних технологій (м. Дрогобич, 29 квітня 2022 р.). Дрогобич, 2022. С. 36–38.
28. Лесюк В. С. Вплив управління персоналом на економічну ефективність аграрних підприємств. *Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання* : матеріали V міжнародної студентської науково-технічної конференції (м. Тернопіль, 28–29 квітня 2022 р.). Тернопіль, 2022. С. 125–126.
29. Лесюк В. С. Технічне забезпечення як важливий чинник економічної ефективності аграрних підприємств. *Майбутній науковець – 2021* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Северодонецьк, 3 грудня 2021 р.). Северодонецьк, 2021. С. 270–271.
30. Лесюк В. С. Значення економічної ефективності виробництва продукції рослинництва для аграрних підприємств. *Інновації в освіті, науці та виробництві* : матеріали V міжнародної науково-практичної онлайн конференції присвяченої 100-річчю від дня заснування ВСП «Мукачівський фаховий коледж НУБІП України» (м. Київ, 24–26 листопада 2021 р.). Київ, 2021. С. 167–169.
31. Лесюк В. С. Економічна безпека як чинник ефективного функціонування аграрних підприємств у конкурентному середовищі. *Інформаційно-аналітичне забезпечення управління*

фінансово-економічною безпекою держави, регіону, суб'єктів господарювання в умовах COVID-19 : матеріали X міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 18–19 листопада 2021 р.). Харків, 2021. С. 151–153.

32. Лесюк В. С. Економічна ефективність як запорука економічної безпеки аграрних підприємств. *Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки* : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих учених та студентів (м. Умань, 18 листопада 2021 р.). Умань, 2021. С. 392–394.

33. Лесюк В. С. Актуальність формування облікової політики для забезпечення економічної ефективності аграрних підприємств. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції* : збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Херсон, 17–18 листопада 2021 р.). Херсон, 2021. С. 45–47.

34. Лесюк В. С. Аналіз економічної ефективності в управлінні аграрними підприємствами. *Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами* : збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Київ, 17 листопада 2021 р.). Київ, 2021. С. 230–233.

35. Лесюк В. С. Діяльність аграрних підприємств України у міжнародному конкурентному середовищі. *Глобальний вимір сучасних проблем міжнародного бізнесу та менеджменту* : матеріали VII студент. наук. конференції (м. Житомир, 17 листопада 2021 р.). Житомир, 2021. С. 24–26.

36. Лесюк В. С. Впровадження інновацій для забезпечення економічної ефективності аграрних підприємств. *Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 17 листопада 2021 р.). Вінниця, 2021. С. 51–52.

37. Лесюк В. С. Вплив цифровізації на економічну ефективність аграрних підприємств. *Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу* : тези виступів II міжнародної науково-практичної конференції з проблем вищої освіти і науки (м. Житомир, 4–5 листопада 2021 р.). Житомир, 2021. С. 89.

38. Лесюк В. С. Особливості дослідження економічної ефективності аграрних підприємств. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Полтава, 28 жовтня 2021 р.). Полтава, 2021. С. 74–76.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти та офіційні опоненти, які висловили такі зауваження:

Володимир Россоха, доктор економічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу економіки аграрного виробництва Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»:

1. На с. 63 автор наголошує, що система оцінювання економічної ефективності має бути комплексною... Проте система завжди комплексна й відрізняється від комплексу лише зв'язками між елементами.

2. На стор. 128 з проведеного аналізу повної собівартості реалізованої продукції (табл. 2.9) автор робить неправомірний висновок, що динаміка скорочення загальних витрат (собівартості) на пшеницю і кукурудзу є свідченням ефективного управління ресурсами без урахування витрат на одиницю площі повіу, чи одиницю продукції.

3. На стор. 129 (табл. 2.10), 132 (табл. 2.12), 135 (табл. 2.14) автор здійснює короткостроковий прогноз повної собівартості, прибутку, рентабельності з використанням експотенційної функції, але не вказує рівень ймовірності прогнозу, не порівнює прогноз з іншими функціональними залежностями. Можливо інші функції дадуть точніший результат.

4. Для оцінки економічної ефективності виробництва продукції в табл. 2.39–2.43 автор використовує показник виробництва продукції рослинництва і тваринництва на 1 працівника в центнерах, який, по суті ніякого змістовного навантаження не несе, оскільки різні види продукції за ваговими показниками приводити до одного знаменника неправомірно.

5. С. 208 (табл. 3.16) ... реакція на соціальні чинники включає проведення маркетингових досліджень. Чого саме? Якщо купівельної спроможності населення, то це вписується в цей пункт. ... На с. 209 автор стверджує, що високий вплив також мають політичні чинники, зокрема зменшення чисельності населення, а в табл. 3.16 ці чинники не зазначені.

6. С. 216 організаційно-економічні заходи забезпечення необхідного рівня економічної ефективності та конкурентоспроможності аграрних підприємств викликає запитання щодо поняття необхідний рівень. Який рівень при цьому автор вважає необхідним?

7. С. 221 рис. 3.9 – організаційно-економічні заходи щодо забезпечення оптимізації адміністративних, збутових та інших операційних витрат. Оптимізація здійснюється шляхом дослідження функції на екстремум, тому тут краще вжити інший термін – раціоналізація, скорочення...

Наталя Трусова, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного:

1. У розділі 1 дисертаційної роботи відсутній порівняльний аналіз досвіду провідних країн світу щодо оцінки та забезпечення економічної ефективності та конкурентоспроможності аграрних підприємств. Це б дозволило розширити контент дослідження та інтегрувати підходи до формування чинників конкурентного середовища (рис. 1.8), а також їх впливу на рівні стану господарської діяльності підприємств (рис. 1.5) за умови функціонування в європейському просторі.

2. У підрозділах 1.1 та 1.2, теоретичного розділу 1, варто було приділити увагу історичній еволюції понять «економічна ефективність» та «конкурентоспроможність».

3. У підрозділі 3.3, при запровадженні організаційно-економічних заходів забезпечення необхідного рівня економічної ефективності та конкурентоспроможності аграрних підприємств, недостатньо відображено адаптаційні умови відродження конкурентоспроможності підприємств в конфліктному (воєнному) та повоєнному періодах, щоб б значно розширити масштаби дослідження аграрної складової в національній економіці України.

4. В підрозділі 3.1 та підрозділі 3.2 розділу 3 показники в табл. 3.2 та в табл. 3.9, що використовуються в оцінювання економічної ефективності та конкурентоспроможності аграрних підприємств, не мають еталонів для порівняння. Робота виграла, якщо б було надано цільові орієнтири за вагомими індексами.

Людмила Березіна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського державного аграрного університету:

1. У дослідженні не простежується окрема лінія щодо аграрної політики держави і додатковий аналіз державного впливу на діяльність аграрних підприємств підвищив би цінність висновків.

2. Відсутній огляд альтернативних методів нормалізації індексів, зокрема мінімально-максимальної нормалізації та ранжування.

3. Не представлено прогнозування майбутньої конкурентоспроможності досліджених аграрних підприємств, що могло б стати основою для формування прогнозних сценаріїв.

4. Використання запропонованих методик для малих аграрних підприємств не деталізовано, що потребує їх уточнення для цієї категорії підприємств.

Олена Вараксіна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету:

1. На сторінці 44, у рисунку 1.6 «Рівні дослідження економічної ефективності аграрної складової національної економіки», що є авторською розробкою, на мікрорівні розглядається економічна ефективність аграрного підприємства, його структурних підрозділів, господарських процесів та окремих видів продукції. Водночас дана схема набрала б більшої цілісності та практичної значущості, якби автором було виділено економічну ефективність трудових ресурсів як окремий рівень аналізу. Це виправдано тим, що у структурі наукової новизни автор стверджує про удосконалення методики комплексного оцінювання економічної ефективності підприємств, що базується на розрахунку чотирьох інтегральних показників ефективності – земельних, матеріальних, трудових і фінансових ресурсів – з подальшим формуванням інтегрального індексу економічної ефективності. Враховуючи таку методологічну основу, включення трудових ресурсів як окремого об'єкта оцінки до структури рівнів дослідження дозволило б поглибити логічну послідовність авторського підходу та зміцнити внутрішню узгодженість елементів дослідження.

2. У розділі 2 «Рівень економічної ефективності та конкурентоспроможності аграрних підприємств», зокрема у підрозділі 2.1 «Стан та перспективи виробничо-господарської діяльності

аграрних підприємств», на сторінці 127 подано аналіз повної собівартості основних видів продукції аграрних підприємств України за 2016–2020 рр.; на сторінці 130 – аналіз прибутку від реалізації цієї продукції; а на сторінці 133 – аналіз рівня рентабельності за той самий період. Водночас у практичній частині дисертаційного дослідження здійснено аналіз аналогічних показників уже безпосередньо по досліджуваних підприємствах за інший період – 2019–2023 рр. Така розбіжність у часових межах досліджуваних показників ускладнює порівняльну інтерпретацію результатів аналізу, а також не дозволяє у повній мірі відстежити динамічні зміни ефективності господарювання в контексті зовнішніх економічних викликів. Наукова цінність роботи зросла б, якби у дослідженні було забезпечено уніфікацію хронологічних рамок статистичних даних, що дозволило б посилити аналітичну обґрунтованість висновків та їхню прикладну значущість.

3. У розділі 2 «Рівень економічної ефективності та конкурентоспроможності аграрних підприємств», підрозділі 2.2 «Оцінка конкурентоспроможності аграрних підприємств», дисертантом використано низку методів, зокрема: оцінку частки ринку, оцінку конкурентоспроможності за методом порівняльних переваг, методом балів, методом зважених оцінок, а також за методом теорії ефективної конкуренції; додатково здійснено оцінювання ринкової влади за допомогою індексу Лернера. Використання такої кількості підходів безперечно є сильною стороною дослідження та свідчить про глибину і різноплановість аналізу. Водночас варто зазначити, що узагальнення результатів є недостатньо систематизованим: у дисертації відсутня побудова інтегрального профілю конкурентоспроможності досліджуваних підприємств, який дозволив би візуалізувати співвідношення сильних і слабких сторін у межах обраних критеріїв. Також доцільним було б розширити спектр застосованих методів за рахунок впровадження сучасних інструментів оцінювання, що широко використовуються у провідних наукових дослідженнях останніх років. Зокрема, рекомендовано застосувати Benchmarking з галузевими лідерами – як ефективний метод виявлення відставань і точок зростання підприємств порівняно з еталонними агрофірмами за такими критеріями, як урожайність, продуктивність праці, рівень цифровізації, інноваційність управління. Це дозволило б поглибити аналітичний блок роботи, наблизити його до прикладного виміру та надати додаткові управлінські висновки щодо підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств.

4. У розділі 2 «Рівень економічної ефективності та конкурентоспроможності аграрних підприємств», підрозділі 2.2 «Оцінка конкурентоспроможності аграрних підприємств», на сторінці 150 представлено рисунок 2.1, у якому відображено основні шляхи забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств. На нашу думку, поданий матеріал має дещо узагальнений характер, що знижує його прикладну цінність. З метою підвищення практичної значущості та поглиблення змісту схемних положень доцільним є їх деталізація. Наприклад, пункт «Створення системи вчасного реагування на загрози та ризик» варто конкретизувати як: «Створення системи вчасного реагування на загрози та ризик (запровадження постійного моніторингу ризиків, розробка та впровадження матриці ризиків, створення антикризових планів дій)». Такий підхід сприятиме формуванню більш цілісного уявлення про інструменти підвищення конкурентоспроможності та посилить управлінське значення розробленої схеми. Аналогічна деталізація є доречною і для інших структурних елементів, поданих у схемі.

5. У розділі 3 «Шляхи вдосконалення оцінювання і підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності аграрних підприємств», підрозділі 3.3, на сторінці 208 подано таблицю 3.16 із заходами реагування аграрного підприємства на чинники конкурентного середовища за результатами MACE-аналізу. Незважаючи на слушність підходу щодо типових управлінських реакцій, викликає зауваження ідентичність пункту 5 – «Розробка плану дій на випадок різних ситуацій, диверсифікація діяльності, страхування» – для різних груп чинників, зокрема природних і політичних. На нашу думку, доцільною є диференціація заходів відповідно до характеру загроз, що підвищить прикладну значущість рекомендацій. З наукового погляду, це сприятиме глибшій розробці антикризових стратегій в аграрному секторі та розширить теоретичну базу щодо адаптивного управління в умовах нестабільного конкурентного середовища.

6. У розділі 3 «Шляхи вдосконалення оцінювання і підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності аграрних підприємств», підрозділі 3.3, на сторінці 225 у рисунку 3.11

подано авторську розробку щодо організаційно-економічних заходів уникнення втрат під час зберігання. Автор акцентує увагу на використанні ABC-аналізу та методу FIFO. Проте, на нашу думку, запропоновані підходи потребують осучаснення та розширення за рахунок інноваційних інструментів, таких як впровадження гнучких систем управління запасами (Lean Inventory Management), оптимізація логістичних ланцюгів із застосуванням принципу Just-in-Time, використання RFID-технологій для відстеження обігу продукції. Залучення таких практик сприяло б не лише зростанню прикладної значущості схеми, але й покращенню наукового рівня дослідження завдяки інтеграції актуальних управлінських концепцій, що широко впроваджуються у сучасному аграрному секторі.

Дмитро Дячков, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної, директор Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій Полтавського державного аграрного університету:

Роботу оцінено позитивно.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Владиславу Лесюку ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Дмитро ДЯЧКОВ

